Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

> Retouradres Postbus 1 3720 BA Bilthoven

Ministerie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
T.a.v. Hare Excellentie mevrouw C. van der Wal
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

KvK Utrecht 30276683

T +31 88 689 8989
info@rivm.nl

Ons kenmerk
M&V-2022-0142

Datum 1 november 2022
Betreft Aanbiedingsbrief Top100

Hooggeachte mevrouw Van der Wal,

Op 15 april boden we u de gecorrigeerde top 100 lijst van NOx en NH3 uitstoters aan. Deze top 100 lijsten zijn opgesteld ten behoeve van vragen uit de Tweede Kamer (AH 2339; 2022Z03334). Deze lijsten zijn destijds gecorrigeerd omdat de oorspronkelijke lijst een fout bevatte. Tot mijn grote spijt blijken er alsnog fouten te zitten in de lijst ammoniakuitstoters (NH3).

Het RIVM staat voor betrouwbare modellen en data. Fouten zoals die in april en nu zijn geconstateerd, raken aan de kernwaarden van het RIVM en zijn beschadigend voor het vertrouwen van burgers en organisaties in het RIVM. Dit is voor het RIVM een zeer ernstige zaak. Ik zal dan ook acties in gang zetten om dit aan te pakken. Zolang er geen compleet beeld bestaat van de impact zal het RIVM geen publicaties of adviezen opleveren die gerelateerd zijn aan deze ammoniakemissies. Het vertrouwen in deze publicaties en adviezen moet buiten kijf staan.

Naar aanleiding van een Woo-verzoek met betrekking tot deze lijst ontvingen de agrarische bedrijven op 11 oktober een brief van het ministerie VWS. De top 100-lijst bevat 10 industriële bedrijven en 90 stallocaties (met daaraan gekoppelde agrarische bedrijven). De brief van VWS betreft een zogeheten 'zienswijze procedure'.

In de brief is deze veehouders de mogelijkheid geboden om contact op te nemen met het RIVM als zij vinden dat de gebruikte data voor hun stallocatie onjuistheden bevatten. Uit een van deze reacties bleek dat een onderliggend databestand ernstige fouten bevatte. Het gaat om diverse emissiefactoren van varkens- en pluimveestallen. Daarbij paste de Emissieregistratie praktijkcorrectiefactoren als *gemiddelde* factoren toe in plaats van voor elk stalsysteemtype specifieke. Dit heeft tot gevolg dat sommige emissiefactoren te hoog zijn uitgevallen terwijl andere stallocaties te lage waardes kregen. Op de op 19 april gepubliceerde top 100-lijst

staan daarom diverse stallocaties met te hoge berekende emissies en stallocaties met te lage berekende emissies. We realiseren ons dat daarmee bedrijven mogelijk onterecht op de lijst staan wat ons oprecht spijt.

De desbetreffende fouten zitten niet in de cijfers van voorgaande jaren. Het toepassen van deze correctiefactoren op de uitstoot van emissiereducerende stalsystemen is bij de Emissieregistratie ingevoerd in de emissiereeks 1990-2019 vanwege nieuwe wetenschappelijk inzichten. Met andere woorden, het gebruik van deze praktijkcorrectiefactor was nieuw en werd voor het eerst doorgevoerd in de ruimtelijke verdeling van 2019. De huidige versie van AERIUS is hierdoor niet beïnvloed. Daarnaast moet gemeld worden dat de totale nationale ammoniakemissies uit de landbouw wel correct zijn berekend door de Emissieregistratie.

Ook enkele andere reacties van veehouders hebben ertoe geleid dat noodzakelijke verbeteringen in de kwaliteit van onderliggende bestanden die in gebruik zijn bij de Emissieregistratie moeten worden doorgevoerd (zoals in het bestand Geografisch Informatie Agrarische Bedrijven (GIAB) dat wordt opgeleverd door Wageningen Environmental Research). Op dit moment zijn nog niet alle vragen uit de sector uitgezocht en beantwoord. Eventuele verdere verbeterpunten die hier uit voortkomen zullen ook worden meegenomen.

De top 100 lijst is geen reguliere rapportage van het RIVM en is eenmalig gemaakt. Omdat de betreffende databestanden daarna gebruikt zijn voor andere RIVM-producten (zoals de GCN kaarten) heeft deze fout mogelijk ook gevolgen voor deze producten. De precieze impact hiervan wordt uitgezocht. Voor het einde van deze maand zou dit bekend moeten zijn. Bij deze impactanalyse zal ik een externe partij betrekken. Daarnaast zal ik ook laten evalueren hoe deze fouten ontstonden.

Hoogachtend,

[redacted]